

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inzerati po tarifi. Pisemnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Vse mati kmetska je zibala

Kdo je tvorec slovenske kulture?

Pameten človek bi mislil, da je to vprašanje nepotrebno. Zdrav razum nam namreč odgovarja, da so lahko tvorec slovenske kulture samo slovenski ljudje. Bolj ko z vsem svojim bitjem duhovno koreninijo v slovenski duši, bolj je njih kulturna tvorba lahko res slovenska in za narod pomembna.

Evangelij fanatikov

To jasno resnico, ki jo narekuje zdrava pamet, pa danes taje pri nas ljudje, ki hočejo veljati za najčistejše Slovence. Z vso ognjevitostjo in srditostjo nas hočejo prepričati, da je osnova naše slovenske kulture Rim. Sele v rimskem zrcalu da lahko svoje narodne osobine vidimo in spoznamo in le z rimskega zrelišča branimo narodove skupne duhovne in materialne koristi.

Ta strašna slepota ali zloba ali omejenost nas sili, da spregovorimo tudi v tem vprašanju in povemo resnico, kakor se nam kaže v zgodovini.

Rim proti Slovanom

Duh, ki je vel iz Rima, je bil vedno in tudi že davno, davno pred prebujenjem narodne zavesti protiljudski in protinaroden. Od vsega početka je šlo Rimu za moč in oblast — kakor mu gre še danes — ne pa za blaginjo narodov, kar bi nam radi vtepli v glavo zaslepljeni fanatiki.

Ze l. 802. je ukazal cesar Karel Veliki za vso svojo državo, kamor so spadale tudi naše pokrajine, da se morajo vsi prebivalci naučiti očenaš in veroizpoved v latinskem jeziku!

To je bila značilna zahteva in so se ji že takrat narodi velike frankovske države tako uprli, da je postala neizvedljiva.

Kakšne so bile druge dobrote tega duha, ki je prihajal k nam, ve povedati zgodovina mnogo in vse je — krvavo. Kratko dobo, ko je slovanski jezik v bogoslužju užival enakopravnost z grškim in latinskim, je kmalu zastrla gonja proti Slovanom, polna mržnja, sumničenja, obrekovanja in krvi. To je zgodovinska resnica, ki jo ne zabriše nobeno zavijanje!

L. 862. je knez Rastislav prosil bizantinskega cesarja Mihaela, naj bi mu poslal duhovnikov, ki bi obvladali slovanski jezik. Tako sta prišla med Slované visoko izobražena Grka Ciril (s prvotnim imenom Konstantin) in Metod. Zнала sta slovanski jezik, poskrbela slovanske obredne knjige in vpejlala slovansko bogoslužje. Kmalu pa sta bila klicana v Rim, kjer je papež Adrijan II. potrdil slovansko bogoslužje. Toda že papež Štefan V. je kmalu po Metodovi smrti (885) slovansko bogoslužje prepovedal. Torej niti 20 let ni Rim slovanskemu bogoslužju priznaval enako-

pravnosti! In še v tem kratkem času so slovanski blagovestniki vedno trpeli preganjanje. Na škofijskem zborovanju na Bavarskem, kamor so Metoda izvabili nemški škofje, češ, da je podrejen solnograškemu nadškofu, so ga zasramovali, bili in nazadnje zaprli. Sele po dveh in pol letih so ga izpustili l. 873!

Nemški duhovniki in škofje so potem pri nas zatirali ne le staro vero, ampak tudi slovanske šege in običaje ter jezik, ki so ga izrili iz cerkve, mu s tem dali pečat manjvrednosti. Tako je počasi nastal v slovanskem ljudstvu občutek podrejenosti, občutek, ki v svojih usodnih izrastkih in posledicah še danes ni čisto izginil iz slovenskega značaja. Duhovska in svetna oblast sta pozneje nastopali proti nam vedno v slogi. Izgubili smo svoje kneze, nemški krščanski gospodarji so pošiljali k nam svoje ljudi in jih naseljevali na naših tleh. Tako je Slovence na lastni zemlji postal brezprajna raja. To nam je bil dar Rima, to je naša žalostna narodna osobina, ki jo danes tolikanj sláve nekateri med nami! Ali se res niso nič naučili iz zgodovine?!

Viri kulture

V tej mrki dobi, ko je bil Slovenec samo podložnik, ki je smel in moral garati le za druge, pa je vendar ostal še živ slovanski duh, je ostalo živo tisto tajno jedro, iz katerega raste vsaka res narodna kultura. Čeprav pramagan in vseh pravic oropan, je slovanski človek ohranil stike s svojo prošlostjo. Požgani in posekani so bili naši sveti gaji, podrta je bila vsaka priča narodove svobode in samostojnosti, kljub temu pa je ostala živa slovanska duša. Od povsod pregnan je živel slovanski jezik v svoji pesmi. Res se ob razmerah, kakršne so vladale pri nas, ni mnogo ohranilo. Največ nabožnega, ker so drago gorečniki zatirali in uničevali, vendar imamo še iz 15. stoletja ohranjeno slovansko pesem posvetne vsebine, drobno ljubavno narodno pesem. Tisti čas je iskal ljudski duh moči in tolažbe v svoji svetlejši preteklosti, ki jo je opeval, in v splošno-človeških občutjih, ki jih je tolmačil po svoje. Naša narodna pesem in narodna pravljica sta ohranili vezi s pradavnino. I še danes sta nam priči, da je naš narod kljub vsemu, kar ga je zadelo hudega, ohranil živo vez s svojo davnino. In še danes sta nam ta dva narodova dragulja najzanesljivejša vira lastne kulture, kamor gre in mora iti srkat vsak, kdor hoče tvorno poseči v naše kulturno ustvarjanje.

Od kod in kam?

Verska revolucija, ki jo je začel Martin Luther l. 1517, je segla tudi v naše kraje in vzbudila naše slovstvo. Steber tega je bil pri nas Primož Trubar, kmetski sin z Rašice pri Turjaku. Enako je bil z dežele njegov sodelavec Jurij Dalmatin, doma s

Krškega. Tudi Adam Bohorič je bil deželan, nekje iz okolice Krškega. Sebastijan Krelj je bil iz Vipave. Tako bi jih lahko našli še dolgo vrsto, ki so z ustvaritvijo slovenske književnosti položili temelje današnji slovenski kulturi. Vse te ljudi je zibala kmetska mati in so izšli iz slovenskih domov.

Kje je torej treba iskati temeljev slovenske kulture? Vedno in vselej samo v slovanskem kmetskem človeku, ki je s svojo srčno krvjo in z darovanjem in žrtvovanjem svojih najboljših sinov obdeloval in gojil dragoceno njivo, ki ji pravimo — slovenska kultura!

To nam pričajo malone vsa imena naših res velikih mož od prvih početkov pa prav do današnjega dne.

Da je narod tudi pred nastopom književnosti imel in gojil svojo lastno kulturo, nam dokazuje narodno prosvetno pesništvo, narodna lirika, ki je že pred nastopom protestantov tako cvetela, da so jo ti skušali zatreti in nadomestiti z versko.

Gospoda in Rim

Prav značilna za slovenske razmere je pa tale zgodovinska resnica:

Tomaž Hren (Chrön) je bil sin ljubljanskega mestnega svetnika. Ta Tomaž Hren je postal pozneje ljubljanski škof in predsednik vladne reformacijske komisije (proti protestantom). Kot tak je skupaj z jezuiti, najbolj borbenimi zavezniki Rima, dal sežgati slovenske protestantske knjige. Uničil je s tem sadove dolgoletnega dela in truda. Bil je v svojem prizadevanju tako temeljit, da so nekatere protestantske slovanske knjige malone popolnoma izginile s površja zemlje in jih imamo ohranjene le po enega, dva izvoda na svetu!

Kratke vesti

■ Zeno je prikoval na posteljo kovač Boequet v mestu Beaurevoir na Francoskem. Bil je ljubosumen in je svojo ženo Marjeto več kot deset let imel v mračni, zatohli izbici prikovano na postelj. Te dni so po naključju oblasti odkrile to strahoto. Grozovitega kovača so sveda takoj zaprli, nesrečno Marjeto pa prepeljali v bolnico. Zenske je sama kost in koža. Ziveti je morala od samih ostankov jedi. Ker se ni mogla nikamor ganiti, je tudi vsa preležana in polna ran.

■ Strašen peščen vihar je divjal nad severnim delom ameriške države Texas (USA). Odtod se je razširil še na štiri druge zvezne države. Največ so trpele Colorado, Oklahoma in Texas. Vihar je dvigal po več sto čevljev visoke silne oblake peska in z njimi popolnoma zasul prostrane predele obdelanega sveta. Škoda je velika.

Sožitje med kmetom in delavcem

Ze ponovno smo dejali v našem listu, da na slovenskih tleh ni pravega prehoda med kmetom in industrijskim delavcem. Imamo delavce, ki pa so vendar do neke meje še kmetje, po drugi strani pa kmete, ki so prav za prav že industrijski delavci.

Prav radi tega medsebojnega stapljanja dveh temeljno važnih slojev organizirane družbe bi bilo pri nas dosegljivo in izvedljivo složno nastopanje obeh slojev ne le v političnih, ampak v vseh važnih vprašanjih.

Kljub temu opažamo od časa do časa neko trenje in z delavske strani neko ostro — kako bi rekli? — užaljenost proti kmetškemu človeku. Zdi se nam pa, da ta ni vselej na mestu in je včasih — v škodo obeh slojev in v odkrito veselje raznih pridobitnikov ali po domače: kapitalistov — le preveč poudarjena. Zlasti opažamo to o priliki mezdnih gibanj, sporov in stavk. Delavstvo se ob takih prilikah vedno pritožuje, da mu vpadajo v bok kmetški sinovi, ki množe vrste tako zvanih — stavkokazov.

Ce te pojave pogledamo malo globlje in nepristransko, se nam nudi tale slika:

Delavstvo ima pri nas v Sloveniji že lepo zgodovino organizacijskega gibanja za seboj. Imelo je dovolj vzorov in šole v organizaciji delavstva v Zapadni in Srednji Evropi, pa ne le vzorov in šole, ampak tudi moralne zaslonbe. Zato je v delavcu že razvit čut in probujen smisel za organizacijo, poleg tega pa tudi vzgojena zavest moralne odgovornosti; kajti vsaka organizacija nudi ugodnosti in pravice, a nalaga hkratu tudi dolžnosti.

Organizacija kmetstva na drugi strani se je pri nas šele začela. Vse je komaj v povojih, tako

rekoč v zaplodku. Kmetški človek, kakor drevo vraščen v svojo zemljo, je že po svoji naravi konservativnejši in tudi bolj neokreten od delavca. Po politični vzgoji pa je v Sloveniji še do nedavna bil ledina. Stoletja so mu dopovedovali, da je prav samo to, kar narekujejo gosposka usta. Razmišljati o pravilnosti ali nepravilnosti tega nauka si kmet niti ni upal, ker so mu vtepali in vtepli v glavo, da ga kot kaznen za samostojno mišljenje čaka — peklensko brezno.

Šele vojna, poveljne razmere in gibanja, ki so se začela porajati, so vzdramila tudi kmetškega človeka, nikakor pa ni mogoče niti zahtevati niti pričakovati, da bi iz njegovega značaja brez sleču v nekaj letih izginilo vse, kar ga je trlo dolga stoletja.

Kmetom zato kličemo: Združite se! Strnimo vrste, da okrepiamo svojo moč! Vsakdo mora stati na braniku. Sovražnik je zmeraj na straži, vedno preži kakor zver, kdaj bo ugrabil plen.

Tudi v trenutkih, ko se nudi trenutna navidezna korist, nikar omahni. Spomnite se pregovora: »Gospoda in zima ničesar ne darujeta!«

Ta pogovor velja! Če veste, da so kje vaši tovariši iz delavskih vrst v borbi, jim tega ne otežkočajte. Čeprav je to včasih težko, bo pozneje žrtev bogato poplačana. Zmaga delovnih rok bo zmaga naroda in zemlje, ki nam je vsem skupna in pravična mati.

In če hočemo to zmago izvojevati, se moramo družiti in iskati zaveznikov v borbi, ki so nam po usodi, po delu in po sreči blizu. To je zahteva naše kmetijske demokracije, našega narodnega čuvstvanja in našega pojmovanja življenja in človečanstva!

Sadjarška razstava in sadni sejem v Mariboru

Po petnajstletnem delu se je »Sadjarško in vrtnarsko društvo« odločilo, da priredi letošnjo jesen v primeru povoljne sadne letine in ob priliki vsedravnega sadjarškega kongresa, ki bo najbrže letos v Mariboru, veliko sadjarško razstavo in sadni sejem.

Pripravljalni odbor, ki je živahno na delu, je dokončno odobril zadevni načrt, ki je objavljen v 1. številki »Sadjarja in vrtnarja«.

Veliko in za našo banovino važno gospodarsko prireditev bo podprlo nad 9000 članov in 325 podružnic SVD, ki so razpredene po vsej banovini. Pri sodelovanju takega aparata smemo pričakovati najboljše uspehe.

Na sadjarški razstavi bodo pokazale prvenstveno sadjarške podružnice pregled celokupnega sadjarstva svojih območij. Kmetijske šole in banovinski zavodi bodo poskrbeli za poučni del razstave. Drevesničarji bodo pokazali, kako podpirajo prizadevanja SVD posebno s tem, da pridelujejo predvsem sorte sadnega izbora. Obiskovalci se bodo lahko prepričali, da dobe tudi najbolj izbirčni sadjarji v domačih drevesnicah vse, kar žele posaditi.

Da bodo zastopani na razstavi tudi razni sadni siranki in izdelki, brezalkoholne pijače itd., kar je posebno važno za povzdigo tujkega prometa, bodo skrbele sadjarške podružnice, kmetijske šole in banovinski zavodi, industrijska podjetja, posamezni sadjarji, posebno pa naše gospodinjne.

V poučnem oddelku bodo nazorno pokazani uspehi pravičnega škropljenja sadnega drevja, gnojenja, uspehi izredčevanja sadja itd. Prikazano bo dalje, kako se sadje prevaža, shranjuje, pravilno razbira in vlaga za trgovino.

Spoznavanje sadnih škodljivcev in pripomočkov za zatiranje je važno za vsakega sadjarja. Najboljši pomočniki so ptice pevke. Varstvu ptic, sadjarjeve policije, se bo obračala vsa pozornost, bo posvečena vsa pažnja.

Napredek v sadjarstvu, ki ga bo pokazala sadjarška razstava, so pospešila pred vsem organizirana predavanja, posebno pa sadjarška literatura, ki bo pokazala ves razvoj od prvih skromnih začetkov do današnjega razveseljivega razmaha.

Za sadjarje same bo zelo važna razstava najrazličnejšega sadjarškega orodja, strojev in aparatov.

V službi sadjarstva je tudi čebelarstvo. »Slovensko čebelarsko društvo« je obljubilo svoje sodelovanje, da pokaže vzajemnost med sadjarji in čebelarji.

V poskuševalnici bo obiskovalcem na razpolago različno sadje in grozdje, sadno vino, sadni likerji, sadni sokovi in sploh vsi pridelki in izdelki, ki jih bo nudila razstava.

Na sadnem sejmu bodo vagonke množine namiznega sadja v normalnih (ameriških) zabojih, kabinetno sadje v kabinetnih zabojih in končno tržno sadje v normalnih sodih in holandskih zabojih. Pri banov. sadjarški razstavi in sadnem sejmu bodo brez dvoma nudile pomoč in podporo ne samo oblasti, ampak tudi razne korporacije in osebnosti, saj gre tu za ugled in napredek naše banovine.

»Sadjarško in vrtnarsko društvo« bo pokazalo razvoj našega sadjarstva v povojni dobi, hkrati pa hoče tudi proučiti položaj in določiti smernice za nadaljnje pospeševanje te važne in najdonosnejše gospodarske panoge. Ob sodelovanju vse banovine bo dana tudi najugodnejša prilika za zbiranje podatkov za ponovno proučitev sadnega izbora v naši banovini.

Poleg pospeševalne službe pa je glavni namen društva, da s sadnim sejmom opozori zlasti inozemske sadne trgovce na naše prvenstveno sadje in s tem pridobi novih konsumentov. Delo in prizadevanje »Sadjarškega in vrtnarskega društva« je za naše gospodarstvo take važnosti, da ga bodo, o tem smo prepričani, podprle naše oblasti, kakor tudi vsa naša javnost.

Zanimiv glas o hrvatskem narodnem pokretu

Organ sarajevskega nadškofa dr. Šarića »Katolički tjednik« razpravlja v uvodniku o vesteh, da je zavlada v hrvatskem narodnem pokretu nesloga. Po mišljenju »Katoliškega tjednika« so vse vesti o napetosti med hrvatskimi krogi in dr. Mačkom same izmišljotine, ki jim nihče ne more verovati. Res pa so neke prosvetne in socialne razlike, ki jih ni mogoče zanikati. Za bodočnost ima sleherni privrženec današnjega hrvatskega narodnega pokreta svobodne roke. Kompaktnost hrvatskih vrst ni zgrajena na enotnih kulturnih in socialnih pogledih nego na edinstvu bitnih politično-nacionalnih zahtev. Vsenarodno sodelovanje je razumljivo zahtevalo od vseh v poštev prihajajočih hrvatskih skupin, da so podredile svoje posebne kulturne in socialne težnje vsenarodnim ciljem. Tako je bila suspendirana kulturno-socialna borba in proglašeno samo po sebi brez posebnih dogovorov kulturno-socialno premirje. To premirje bo obstajalo tako dolgo, dokler bo hrvatska domovina od nas zahtevala, da ostanemo enotni. Kdor ne bo tega spoštoval, ga bo narod desavuiral in pregazil. Mi pojdemo z narodom. Nikakor ne želimo, da se vrne leto 1928., še manj pa, da se spreta cerkev in narod na škodo obeh. Cerkev ne pojde v politiko, najmanj pa v politiko, ki bi bila naperjena proti narodu. Ako išče cerkev prijateljev in zaveznikov, potem jih more najti samo med narodom.

Nadškof Šarić s to načelno izjavo podrejuje prosvetno-socialna vprašanja hrvatskemu narodnemu vprašanju. Povrh je članek »Katoliškega tjednika« opozorilo nekaterim voditeljem v Zagrebu, ki se že nekaj časa nahajajo v konfliktu s splošno kulturno-politično akcijo Mačkovega kroga, da jih njihovi somišljeniki v Sarajevu pri tem ne bodo podpirali.

Depolitizacija ruske uprave

Kot naslednik umrlega komisarja težke industrije Ordžonikidzeja je imenovan bivši menjševik Mešlauk, ki v nasprotju s svojim predhodnikom ni član političnega odbora komunistične stranke.

Ker na to važno upravno mesto ni bil imenovan politično ostro opredeljen ali celo izpostavljen človek, sodijo nekateri, da hoče Stalin politiko odstraniti iz ruske uprave.

Nadzorstvo nad zavarovanjem

Pravkar je izšla in že stopila v veljavo »Uredba o nadzorstvu nad zavarovalnicami«.

Po bridkih skušnjah, ki jih nam je dala znana »Feniksova afera«, je bila taka uredba pač nujno potrebna.

Med drugim določa uredba, da se s posli zavarovanja in pozavarovanja lahko bavijo le delniške družbe, ki imajo najmanj 3 milijone dinarjev vplačane glavnice, in zadruga, ki imajo najmanj 100 zadrušnikov in 1 milijon dinarjev vplačanih deležev. Vsa privatna podjetja, ki se bavijo z zavarovanjem, so pod nadzorstvom trgovskega ministrstva. Ustanove humanega značaja, ki se bavijo z zavarovanjem pogrebni stroškov in stroškov za slučaj belezni (pomožne blagajne, pogrebna društva in slično), kakor tudi fondi za pokojninsko zavarovanje, se sicer ne smatrajo

za zavarovalnice v smislu te uredbe, vendar so prav tako pod nadzorstvom trgovinskega ministrstva.

Dalje določa uredba, da morajo podružnice inozemskih zavarovalnih družb dobiti od centrale svojo glavnico, ki mora biti vsaj tako velika, kakor je predpisana za domače zavarovalnice. Podružnica inozemske zavarovalnice, ki se bavi samo z življenjskim ali samo z elementarnim zavarovanjem, mora imeti glavnico najmanj 1.5 milijona Din. Podjetja, ki se bavijo z zavarovanjem, se ne smejo baviti z nobenim drugim poslom. Za poslovanje zavarovalnic kakor tudi pomožnih blagajn, pogrebnih društev in fondov za pokojninsko zavarovanje je potrebno dovoljenje trgovinskega ministrstva.

Tarife za življenjsko zavarovanje morajo biti stalne in posamezne zavarovalnice ne smejo dajati po odobrenih tarifah nobenih popustov ali drugih ugodnosti.

Zavarovanje v tujih valutah in v zlatu je prepovedano.

Tuje zavarovalnice dobijo pri nas dovoljenje za poslovanje le tedaj, če poslujejo v državi, kjer imajo sedež, najmanj že 10 let.

Nadalje obsega uredba natančne predpise glede nalaganja matematičnih rezerv. Nadzorstvo je poverjeno trgovinskemu ministru.

Stroga je določba glede sklepanja zavarovanj z zavarovalnicami v inozemstvu. Vsak državljan naše države, ki sklene zavarovanje z zavarovalnico v inozemstvu, je dolžan pri vsakem vplačilu premije plačati 50% te premije v korist državne blagajne; kolikor tega ne stori v 30 dneh, je dolžan plačati trikratni znesek. Od tega plačila so oproščeni le naši državljani, ki stalno bivajo v inozemstvu, in naši državljani, ki sklepajo zavarovanje za mednarodni transport ali tako zavarovanje, ki ga ne morejo skleniti z zavarovalnicami v Jugoslaviji.

Pri trgovinskem ministru se ustanovi poseben zavarovalni svet, obstoječ iz 10 članov in 10 namestnikov. V njem je poleg drugih zastopana tudi Glavna zadruga zveza. Predseduje mu šef odseka za kreditne posle in zavarovanje v trgovinskem ministru.

Trgovinski minister lahko kaznuje zavarovalnice in ostale ustanove, ki so pod nadzorstvom tega ministrstva, če se ne drže predpisov te uredbe, z globo do 50.000 Din.

Upajmo, da bo nova uredba vsaj omejila, če že ne zatrla razne temne in narodu škodljive zavarovalne podvige, ki so zadnja leta tolikokrat razburjali našo javnost in praznili žepe največ takim, ki že itak nimajo dosti več kot nič.

Vedno rastoča bremena

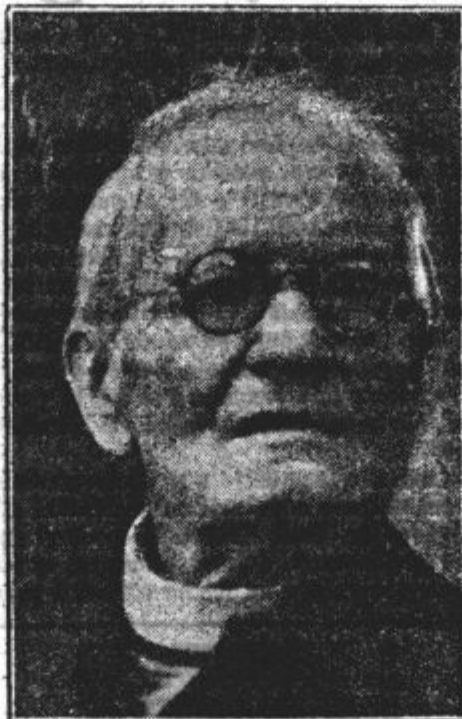
Pri nas je toliko govorjenja o bratstvu in drugih takih lepih pojmi, da se nam bo polagoma vsem to priskutilo. Lačen in preutrujen človek pač ni in ni dostopen za ljubezen.

Kako izgleda to bratstvo v realnosti, v gospodarskih vprašanjih, v težki vsakdanji borbi za obstoj? Povejmo odkrito in kar naravnost, da se nam tu kaže prav žalostna podoba in se nas ob njej polasčajo občutki kakor pastorkov za vrati.

Samo primer: Po večini ostalih banovin se giblje samoupravna davčna obremenitev v podeželskih občinah nekako med 30 do 50 din na osebo, v naši banovini pa znaša ta obremenitev celih — 146 dinarjev, to se pravi petkrat ali vsaj trikrat toliko kakor drugod! Samo že od 1. 1932. dalje se je ta obremenitev pri nas povečala za celih 32%!

Kam nas to pelje? Slovenija je že itak be-raška, a samoupravna bremena se nam večajo, medtem ko ostajajo drugod skoraj na nekdanji višini. Kaj bo z nami, ko pleča ne bode več zmogla te butare? Kdo nam ve odgovoriti?

† Tomo Zupan

Na svojem domu Na Okroglem je umrl eden najzaslužnejših slovenskih narodnih duhovnikov, daljni sorodnik pesnika Prešerna, msgr. Tomo Zupan.

Pokojni se je rodil 21. decembra 1839 v brezniški fari pod Stolom. Dali so ga v šolo, kjer je odlično uspeval in si izbral duhovniški stan.

Rajni je deloval kot duhovnik in vzgojitelj ter vzgleden narodni delavec vse svoje življenje. V politiko se ni nikoli vmešaval.

Nekaj let je preživel Tomo Zupan v Alojzijevišču, ki mu je postal leta 1862. po štirih letih

bogoslovnega semenišča prefekt. V mašnika je bil posvečen 14. marca 1863 in novo mašo je pel na velikonočni ponedeljek v brezniški župni cerkvi, kjer mu je govoril kanonik in profesor bogoslovja dr. Ivan Zlatoust Pogačar. Zupanova mati pa ni dočkala sinovega novomašništva, kajti umrla je že leta 1858, stara komaj 44 let.

V staroslavnem Velegradu so slavili Slovenci z drugimi Slovani leta 1863. tisočletnico prihoda slovanskih apostolov na zapad. Med slovenskimi romarji je bil tudi Tomo Zupan, ki je porabil to priliko, da je obiskal Prago. Pozneje je pa potoval tudi v Nemčijo, Francijo in Italijo, kar je močno dvignilo njegovo umetniško izobrazbenost. Polnih 41 let je deloval pokojni na šolskem poprišču in vedno je znal navdušiti svoje učence za materin jezik. Spomladi leta 1868. je postal učitelj na kranjski gimnaziji, jeseni leta 1879. se je pa vrnil na ljubljansko gimnazijo. Leto 1882. je nam prineslo Družbo sv. Cirila in Metoda. Poleg Luke Svetca, Ivana Hribarja, Ivana Murnika in dr. Josipa Vošnjaka je bil Tomo Zupan izvoljen v pripravljalni odbor, ker je opravljal blagajniške in tajniške posle. Ustanovna skupščina leta 1886. ga je soglasno izvolila za prvomestnika te naše najvažnejše narodno obrambne organizacije, kateri je načeloval do leta 1907. Poleg Družbe CM je uspešno deloval tudi v društvu za krščansko umetnost.

Veliko zaslug si je pridobil kot naš odlični prešernoslovec.

Kakor ob tolikih grobeh, se tudi ob njegovem uresničujočo besede: »Iz kmetov so izšli domov!«

Pokojnikovo truplo so prepeljali v Ljubljano, položili na mrtvaški oder v kapelici Alojzijevišča, odkoder ga je danes mnogobrojno občinstvo iz vseh krogov, v duhu pa vsa Slovenija spremila na zadnje počivališče. Slava velikemu možu in vzoru značajne, poštene, svetle slovenske duše!

Doma in drugod

Narodna skupščina

Ves pretekli teden je narodna skupščina razpravljala o proračunih posameznih ministrstev. Razprava je bila zelo temeljita. Poslanci iz opozicije niso opustili nobenega vprašanja, ki ga ne bi iskreno in pošteno obravnavali. Daleč preko 200 poslancev je govorilo. In seje so trajale z malimi presledki dan in noč.

Zelo dobro je bila sejna dvorana zasedena pri obravnavi proračuna ministrstva zunanjih zadev in ministrstva vojske in mornarice.

Poročilo zunanjega ministra g. dr. Milana Stojadinovića so poslušali tudi vsi zastopniki tujih držav. Iz poročila zunanjega ministra je bilo posneti, da se naša država vrača k starim in v vojni preizkušenim zaveznikom. Med temi stoji v prvi vrsti Francoska. V zadnjih letih se je poglabilo naše prijateljstvo tudi z Anglijo.

V zvezi z malo antanto je poudaril zunanji minister, da se naša država odločno upira vrnitvi Habsburžanov na avstrijski prestol.

Balkanski sporazum pa naj prepereči vsako vmešavanje drugih evropskih držav v zadeve balkanskih narodov.

Pakt o večnem prijateljstvu z Bolgarijo je dopolnitev balkanskega sporazuma in se je sklenil po predhodnem posvetovanju s posameznimi članicami balkanskega sporazuma, je dejal zunanji minister v svojem poročilu.

Proračun ministrstva vojne in mornarice

je bil izjemoma od vseh drugih soglasno sprejet. Za ta proračun so glasovali tudi vsi poslanci iz opozicije, izjavljajoč potom predstavnikov svojih klubov, da je naša narodna vojska največje jamstvo za našo svobodo in neodvisnost. V časih, ko se vsi drugi narodi z vso naglico oborožujejo in žrtvujejo za svoje vojske na stotine milijard

dinarjev, Jugoslavija ne more stati prekrizanih rok in zaupati svojo usodo slepi sreči in drugim narodom.

Opozicijski poslanci so se oglasili pri vseh proračunih in razglasili nezadostno upoštevanje slovenskih potreb, ki so danes večje kot kdaj prej. Gospodarske razmere so se v Sloveniji zadnja leta znatno poslabšale in revščina ni bila še nikdar tako huda, kot je danes. Razen malenkostno zvišanih cen živin in prašičem je ostalo vse drugo po starem. Dajatve so se pa povečale in cene industrijskim izdelkom so tudi v stalnem porastu. Zaposlitve ni in zato je beda ne samo deset tisočev brezposelnih velikanska, temveč je stiska po naših bajtarskih družinah še mnogo večja. Podeželski obrtnik pa ni daleč od teh dveh najsiromašnejših slojev.

Bedno stanje naših železničarjev so pojasnili opozicijski poslanci Ivan Mohorič, dr. Fux in Rudolf Pleskovič. Govorniki so pokazali na zgrešeno tarifarno politiko, ki ogroža zlasti naše pasivne kraje, ki morajo kupovati žito in koruzo v Slavoniji in Banatu. Pa tudi sicer je sedanja železniška tarifa previsoka in ogroža izvoz naših kmetijskih pridelkov.

Albin Koman, Milan Mravlje, Ivan Prekeršek, Stanko Lenarčič, Karl Doberšek in dr. Novčan so pokazali z ostrimi besedami na kričeče politične, gospodarske in socialne razmere v Sloveniji. Njihova kritika je dvignila mnogo prahu v »Slovenčevem« taboru, ki se v svojih napadih zviija kot strupen modras in opleta s svojim razcepljenim jezikom na vse strani. V živo je bil zadet. Sramuje se svoje preteklosti, ker bi rad pokazal svojo doslednost. Pa so v njegovi polpretekli zgodovini zapisane stvari, ki bi jih rad utajil in prikričal.

Toda, kdor hoče druge učiti morale, doslednosti, značajnosti, mora najprej sam imeti vse te lepe lastnosti in z zgledom prednjačiti. Ne sme

se sramovati nobenega trenutka svoje preteklosti in svojega dela.

Narod se ne da več slepiti z raznimi pri-smodarijami, ki jih »Slovenec« in njegovi bratci prodajajo med našim kmetiskim narodom, kadar so postavljeni na sonce.

Anton Eden, angleški zunanji minister

Tretji Mačkov poslanec v skupščini

Pred kratkim se je javil pri predsedstvu narodne skupščine Djoka Petković, odvetnik iz Cuprije, ki je bil pri petomajskih volitvah izvoljen na listi dr. Mačka. Kakor ostali poslanci s te liste tudi on ni šel v skupščino. Sedaj pa si je premislil in sledil zgledu Zdravkovića in Nikolića. Verifikacijski odbor je že razpravljal o njegovem mandatu.

Dr. Vl. Maček je odpotoval v inozemstvo

G. dr. Maček je odpotoval na Dunaj. Iz Zagreba se je odpeljal z avtomobilom v spremstvu dr. Jurija Suteja in še dveh drugih spremljevalcev. Spotoma so se ustavili v Ljutomeru, kjer so v Seršenovem hotelu obedovali. Preko Radgone so nato potovali dalje na Dunaj. Kakor zatrjujejo v zagrebških krogih, se dr. Maček ne bo vrnil pred Veliko nočjo.

Vest o nameravanem potovanju je bila razširjena že nekaj dni. Govorilo se je, da je vzrok potovanja bolezen, drugi pa so zatrjevali, da bo imelo potovanje politično ozadje.

Politika in vera

»Poskuša se«, pravi dr. Maček nedavno v »Seljačkem domu«, »obnoviti med Hrvati nekaj, kar je propadlo že pred 30 leti. Pojavljajo se nekateri duhovniki, ki bi radi izrabili globoko vero hrvatskega kmeta v Boga in božjo pravico za politično zaslužjenje, ali pa vsaj za to, da se mu vsilijo za voditelje. Ker se jim to povsem naravno ne more posrečiti, proglašajo od Boga in Cerkve jim poverjene vernike za brezverce in celo za komuniste. Prav gotovo bi ti gospodje ne ravnali tako, če bi samo za trenutek pomislili, koliko lahko škodujejo s takim postopanjem veri, ki jo želijo braniti.«

V zadnjem delu svojega članka pravi dr. Maček, da ne zavrača samo klerikalizma, marveč enako odločno tudi vse poskuse, omajati versko prepričanje hrvatskega ljudstva. Ta del svojih izvajanj končuje takole: »Hrvatsko ljudstvo veruje v Boga in bo ostalo zvesto veri svojih očetov ne glede na to, ali je ta vera katoliška ali kaka drugačna. Razlika v veri ne more deliti Hrvatov, ker je Bog samo eden. Hrvatski kmet spoštuje in posluša duhovnike, ki učijo samo božjo besedo, politiko pa hočejo voditi sami.«

Kaj se godi po svetu

Ze nekaj čas sem razburja s svojim izzivajočim vedenjem ves evropski politični svet

Nemčija

ki se je vrgla s posebno silo nad Češkoslovaško. Nemški tisk in vsa nemška propaganda širita najbolj gorostasne vesti o tej slovanski republici. Skraja so nemški listi skušali raznetiti spor med Poljsko in Češkoslovaško, potem so začeli trobiti v svet, da je ta republika postala torišče in oporišče komunizma, ki naj odtod preplavi in osvoji Evropo, nazadnje pa so začeli tožiti, češ, da Čehi neusmiljeno zatirajo Nemce v svoji državi. Očividno išče Nemčija prilike in povoda, da bi zbrisala Češkoslovaško z zemljevida Evrope.

Na nemške napade je v praškem parlamentu te dni obširno odgovoril češkoslovaški zunanji minister dr. Emil Krofta. Na podlagi dokumentov in dokazanih dejstev, o katerih se lahko tudi Nemci vsak hip na lastne oči sami prepri-

Te dni je proslavil 80letni rojstni dan učenjak in dobrotnik človeštva prof. dr. Julij Wagner-Jauregg ki si je s svojimi znanstvenimi raziskovanji pridobil častni naziv »rešitelj neozdravljivih«. On je prvi, ki je z uspehom začel zdraviti paralizo. Ta strašna bolezen, navadno posledica mladostnih zablod, je bila pred njim neozdravljiva

čajo, je povedal, da so vse nemške trditve gola natolečevanja brez prave podlage in brez najmanjše sence resnice. Zlasti je tudi zavrnil nemške trditve o neenotnosti v Mali antanti kot golo izmišljotino. Glede naše države je rekel, da so odnosi med Češkoslovaško in Jugoslavijo znani vsemu svetu in s tem niti ni treba izgubljati nobene besede. To bo na viden način poudarjeno z obiskom predsednika Češkoslovaške dr. Beneša, ki pride prve dni aprila meseca v Beograd.

Nemški tisk vzlje vsem tem nedvoumnim pojasnilom in ugotovitvam ne preneha s svojim razdiralnim delom. S tem samo dokazuje, da mu ni za stvar in ne za resnico.

Zanimivo in za evropski mir tolažilno je v tem vprašanju stališče

Anglije

Angleški zunanji minister je nemškemu poslaniku Ribbentropu v Londonu razločno povedal, da Anglija nikakor ne misli nič svojih kolonij odstopati Nemčiji.

Po drugi strani pa je Eden izjavil v parlamentu, da je Češkoslovaška tista država v Evropi, ki je radi svojega demokratičnega duha najbolj vredna obstoja in obrambe. Če se bo pokazala potreba, bo Anglija zato to državo tudi z vso odločnostjo in z vsemi sredstvi branila.

Take jasne in odločne izjave so vsekakor mrzel led na prevročne nemške glave.

Glede

Španije

bo morda še najbolj točno, če rečemo, da se ta vroča, krvava juha vedno bolj kisa. Vsi doseda-

nji ukrepi velesil so ostali bolj ali manj na papirju, »dobri sklepi, s katerimi so tlakovana tla v peklu«, kakor bi rekli po domače.

V deželi še dalje teče kri in trpe nedolžni ljudje. Borba kljub dolgemu trajanju v svoji srditosti in krutosti še ni čisto nič popustila. Prej bi dejali, da postaja od tedna do tedna ostrejša. Zdaj zmagajo ti, zdaj oni. General Franco je že nekajkrat napovedal zavzetje Madrida, zavzel ga pa doslej še vedno ni.

Kot nepristranski opazovalci naj samo zapišemo, da je sramota za kulturno Evropo in vso njeno civilizacijo, ko pusti nesrečni španski narod tako krvaveti in trpeti. Oni, ki na to ali oni način pomagajo zavlačevati to krvoprelitje, pač ne pomislijo, da se utegne ost kdaj zasukati in tehtnica prevesiti. Ze sedaj ječe vsi evropski narodi pod bremenom blazne oboroževalne tekme. Kdo pa bo nazadnje tisti, ki bo s svojo krvjo plačal vse te divje, vrtoglave račune?

Italija

Odkar je Anglija v letošnji proračun vstavila za oboroževanje znesek okoli 63 milijard dinarjev, je zavladalo v Italiji razburjenje. Veliki fašistični svet, ki je zboroval te dni, je v odgovor na to določil okrog 40 milijard dinarjev za pomorsko oboroževanje v Sredozemskem morju. Poleg tega bodo popolnoma vojaško izvežbali vse sposobne moške od 18. do 55. leta in od časa do časa vpoklicevali na orožne vaje vse te letnike.

Poleg tega je poskrbel Veliki fašistični svet tudi primerne ukrepe, ki naj zagotove vsem tem potrebam zadostno število človeškega materiala.

Dr. E. Beneš

Kakor je videti, se Italijanski narod po mnenju oblasti prepočasi množi. Zato so bili sprejeti tile ukrepi:

V svrhu pospeševanja porodov in podpiranja družin z otroci veljajo doslej naslednja načela, ki imajo značaj zakona: 1. Delodajalci so dolžni nameščati samo oženjene delavce in nameščence. Le če ni oženjenih, se smejo namestiti tudi neoženjeni. 2. Družine s številnimi otroci uživajo v vsakem pogledu prednost. 3. Dosedanji, po demokratičnih načelih zasnovani način socialnega skrbstva se mora temeljito revidirati, da bo skrbstvo neposrednejše in da bodo v prvi vrsti upoštevane družine z otroci. 4. Uvedejo se posojila za mladoporočence in zavarovanja za doto. 5. Osnuje se zveza družin s številnimi otroci. 6. Občine, kjer porodi nazadujejo, se ukinejo, in se takim občinam odvzamejo vse javne ustanove, ki jih niso vredne. 7. Osnuje se centrala za kontrolo in pospeševanje porodov. 8. Plače neoženjenih se znižajo do polovice v korist oženjenih s številnimi otroci.

To so za zdaj sklepi, ki so vsekakor menda edinstveni na svetu. Kako jih bodo izvajali in kakšne bodo posledice, to pa je vprašanje, na katerega bo odgovorila šele bodočnost.

Kmetska mladina

Mirna peč

Razmere, v katerih se nabaja naše Društvo kmetijskih fantov in deklet, so nas privedle do tega, da smo sklenili zgraditi svoj lastni »Kmetijski dom«. Društvo si je s tem sklepom nadelo težko nalogo, katero pa bomo z vztrajnim delom in božjo pomočjo tudi izvršili. Tov. Anton Rupena nam je podaril brezplačno prostor za stavbišče, za kar se mu tem potom najiskrenejše zahvaljujemo. Dom bo zaenkrat lesen.

Dolžnost vseh tovariških Društev kmetijskih fantov in deklet je, da nam po svojih močeh pomagajo in v ta namen pričnejo z nabiralno akcijo v svojem okolišju. Naše prošnje naj ne prezre nobeno društvo. Pojdite na delo, ker le v medsebojni pomoči in slogi bomo dosegli in uresničili svoj program. Pa tudi ostale prijatelje kmetjsko-mladinskega gibanja tem potom najvljudneje prosimo, da nam priskočijo po svojih močeh na pomoč!

Za vsak najmanjši dar, ki ga boste prispevali, se društvo že vnaprej kar najtopleje zahvaljuje!

Škofja vas pri Vojniku

Naše društvo kmetijskih fantov in deklet ima svoj občni zbor dne 14. t. m. ob 8. uri v gostilniških prostorih Pukl, Škofja vas. Vabimo vse naše članstvo, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo!

Škofja vas

Društvo kmetijskih fantov in deklet v Škofji vasi je priredilo dne 28. februarja v posojilniški dvorani v Vojniku nad vse dobro uspelo dramo »Bratomor na Metavi«.

Predstava se je pričela točno ob napovedani uri, kar pri naših vojniških društvih ni običaj. Prvo priznanje! V dvorani je vladal lep red v splošno zadovoljstvo občinstva, kar je zasluga vzornih rediteljev. Vse osebe so dobro podale svoje vloge. Publika pa je po vsakem dejanju nagradila igralce z živahnim aplavzom. Posebno pa moramo poudariti, da se je tov. Podgoršek v vlogi župnika nad vse pričakovanje dobro izkazal. Aleš (njegov) z dobro zadeto masko je predstavljal tip pravega svetohlinca v osebi tov. Vrečko Poldeta. Nad vse dobro je podala svojo vlogo tov. gđe. Rošer kot mati in gospodinja na Metavi. Obleke igralcev so bile vse vlogam in okusu primerno izbrane. Posebno dobro se je izkazal tov. Dobrotinšek Tinčič v dobro pristojajočih »hranah«. Anžel in Anzlovka sta se v svoje vloge prav živela. Tov. Štekljč F. v vlogi Ambroža je vzbujal splošno pozornost zbog dobro podane maske, njegov nas ga je izdajal za kroničnega pijanca. Vse druge vloge so bile z malo izjemo dobro posrečene.

Scenerija je bila okusna in času primerna. Pozornost je vzbujala v 5. dejanju velika lepa starinska Madona v zakristiji, kar je zasluga dobrega, poštvalnega inscenatorja. V 4. dejanju smo naravnost strmeli ob prizoru bajne razsvetljave. Zelo naravno so prikazali blisk, grom in burjo, kar je delna zasluga učitelja g. Zorko Tone-ja.

Med pavzami, ki so bile zelo kratke, nas je zabaval polnoštevni tamburaški zbor. Opazilo se je, da se posetila prireditelj sorodna društva, kakor: Frankolovo, Dramlje, Ljubčna, Trnovlje, Budinja in tudi agilno društvo Vojnik s predsednikom Okrožnega odbora tov. Kuherjem. Po predstavi se je vršil prijateljski debatni sestanek v gostilni Vrečer, kjer je predsednik okrožnega odbora se posebno poudarjal gori ome-

njene vrline igralcev. Slišalo se je, da je bil tudi društveni blagajnik zadovoljen.

Čuje se, da se bode v Vojniku skoro vprizorila drama »Revček Andrejček« in vlada za njo že sedaj veliko zanimanje. Priporočamo, da se dajo vstopnice v predprodajo, da se s tem izogne navalu na blagajno na dan prireditve.

Trije gledalci iz parterja.

Sv. Lovrenc v Slov. goricah

IV. redni občni zbor našega Društva kmetijskih fantov in deklet se bo vršil v nedeljo, dne 14. marca ob 8. uri dop. v prostorih gostilne g. Senčar v Juršincih z običajnim dnevnim redom.

Kakor drugod tako tudi pri nas ni najbolje postlano z rožicami. Bodeče trnje je spredaj in zadaj, levo in desno, tako da se vsak čas lahko opikamo. Pa še to ni dovolj. Iz trnja so nam celo napravili slavoloke, da nas bo še od zgoraj pikalo. Čudimo se samo temu, zakaj se ni smela vršiti naša proslava Matije Gubca, katera je bila določena na 21. februarja in bi se naj vršila v tuk. osnovni šoli. Je vsakomur lahko jasno, zakaj se edinstvo naše vasi razdvaja.

Pri nas imamo tudi druge organizacije, ki pa so seveda samo na papirju. Ime teh organizacij je prav lepo, če se izgovarja, n. pr. Kmetijska podružnica, Sadjarska podružnica, Čebelarstva itd. Ljudje, ki vodijo te podružnice, raje politizirajo — če smo pa mi kot nedolžna in v politiko nikdar vmešujoča se organizacija priredili tečaj, predavanje imeli vaje v cepljenju sadnega drevja itd., so bili navadno taki elementi prvi, ki so nas ovirali, kjerkoli so le mogli.

Kmetska mladina, ki je danes začela misliti s svojo glavo, mora in je dolžna se braniti povsod, kjer gre za pravično in pošteno kmetjsko skupnost!

Mlatič

Dve socte hribovcev

Od prijatelja Jakoba Štriglja, sem zvedel, da se hribovci z akademsko naobrazbo ne počutijo med navadno hribovsko druhaljo bog ve kako dobro. V hlaponih, ki težko dihaajo ob nedeljah in praznikih tja gori proti Gorjušam, je prišlo prav pogosto med navadno hribovsko druhaljo in akademsko naobraženimi hribovci do prerekanj v izrazih, da ne govorim o ponočnem ravanju v hribovskih bajtah, ki je dokajkrat podobno bratomorni vojski v Španiji.

Da bo tega medsebojnega prerekanja in mlatenja med prostaki in učenjaki enkrat konec, so si slednji po njegovem pripovedovanju ustanovili menda zadnji petek svoj hribovski »presek«!

Prijatelj Štrigelj mi je tudi zaupal, če je prav informiran, da se bodo odslej naprej vozili iz Zagreba proti Ljubljani in iz Ljubljane proti Gorjušam samo v eršteklassu, da bodo na ta način pošteno ločeni od ostale hribovske druhalje, ki se vozi če driteklase zmanjka magari v prašičjih vagonih.

Jaz pravim, hvala bod bogu in svetemu Valentinu pod Veliko Planino nad Kamnikom, da se jaz, ki v tednu od zore do mraka šuto mlatim, ob nedeljah in praznikih strmim hribov in hribovske gospode izogibljem. Saj veste, da je mene jako malo za en groš.

Kakor plevel na zanemarjenih njivah

»Beseda«, ki jo čita poleg publike tudi korektor, je prinesla, pa ne pod naslovom »lepo vedenje v političnem življenju«, pa tudi ne pod naslovom »pravna sigurnost«, pač pa »o judovskem kapitalu v našem zelniku« tole pikantno resnico: »Jud ribari najrajši v kalnem in uspeva najbolj tam, kjer ni urejenih razmer.« Danes

bi najbrže ne bilo hrvaškega vprašanja ali pa bi to izgledalo povsem drugače, če bi ne bilo na Hrvaškem toliko judov. Oni povzročajo po lastni potrebi in v uresničenje svojih načrtov nered in nemir po vsem svetu, in to kar se dogaja drugod v velikem, opazujemo lahko v malem na Hrvaškem. Po naravi pa so judje strahopetni, vendar previdni in zviti, ter se navadno pouličnih nemirov in bojov udeležujejo le kot več ali manj skriti voditelji. Pečajo se samo z lahkim posli, ki donšajo mnogo dobička, zemlje pa ne obdelujejo.

Če bi jaz smel k temu nekaj dodati, sem prepričan, da bi dobil samo za dva stavka najmanj odlikovanje.

Žabce na ustih

V nedeljo so imeli obupani kmetje v neki dolgi vasi neke sorte zborovanje. Jaz, ki me je povsod dosti, sem se meni nič tebi nič pomešal med nje v nadi, da bom slišal njih nastope za »rešitev kmetjske bede«, pa sem se urezal tako kakor fakrat, ko sem jih bil dobil z dežnikom po glavi. Noben kmet ni bleknil ne bev ne mev. Vsi so stali nepremično in bulili, kakor bi imeli po dve žabci na ustih. Jaz v srcu napol razkačen, si nisem mislil pri tem kmetjskem buljenju v strop nič drugega, kakor to, da bodo oni, ki so sedeli na odru, bog jim daj zdravje, brez žabic na ustih še dolgo dolgo vrsto let nemoteno srkali medicino iz naših, da si izronanih, kmetjskih zeljnikov.

Pri izlivu Sore...

V dobi, ko se ves svet modernizira, bi bilo dokaj nemoderno, če bi mlatič tudi ob nedeljah doma »tuhtal«, kako bo vseh šest delavnikov luščil zrnje s cepcem v roki — da ga ne zapredejo pajki v svoje zaprašene mreže. Zato sem sklenil, da jo v nedeljo 21. t. m. zarana pobrišem tja gori, kjer se Sava in Sora objemata in si šepetaje izpovedujeta svojo ljubezen...

V te skrivnosti zatopljen, niti sam nisem vedel, kdaj sem jo primahal na Legastjevo trato. Tam sem se zleknil na ogromen kup omlačene slame. (Sicer me je nekoliko sram povedati, da še vse doslej nisem ležal na tako temeljito zbiti slami — pa čeprav veste, da sem mlatič po poklicu.)

Božajoča toplota in prijeten dih kopice sta me tako prevzela, da so se pred mojimi očmi pričele sukati nepozabne slike s kar filmsko brzino. Moje pero se sicer rado zatika, kajti — v žuljavi šapi mi bolje pristojta cepce kakor pa peresnik, vendar mi cenj. čitatelji dovolite, da vam poizkusim povedati prizore, ki so vredni ovekovečenja:

Naenkrat se mi je zdelo, da sem v lutkovnem gledališču, kajti natanko 18 1/2 cm visok gospod v suknji jo primaha proti 84 centimeterskemu dolginu, seže v nabasani žep in mu vrže v obraz nekaj takega, kar kmetje ostržemo s čevljev predno stopimo s hleva v hišo. Kar sapa mi je zastala, toda glej: kadar je sila največja, takrat je božja pomoč najbližja. V hipu, ko je dolgin z rokavom pobrisal preko oči in zamahnil z desnico v loku proti napadalcu, skoči mednje vitez v jeklenem oklepu in postavi proti dolginu ogromen ščit, na katerem se je z zlatimi črkami blestel napis, ki se je tako lepo rimal, da ga moram oti pozabljenu. Napis na ščitu se je namreč glasil: »Živijo kmetjska sloga!« Ko sem videl to plemenito gesto viteza (ker je sprejel v zaščito šibkejšega »borcu«), sem bil tako vznemirjen, da sem (oprostite) celo pozabil ploskati... Da bi videli kako jo je dolgin z dolgim nosom pobrisal s pozornice.

Vitez v železnem oklepu mehanično seže svojemu varovancu v žep, iz katerega izvleče zelenko, sledilo je nekaj dolgih požirkov (v

nos mi je udaril duh po špirtu, ki ga rabijo mizarji) in, o groza, zopet se je v ozadju pojavil dolgin, toda sedaj s cepcem v roki in preoblečen v zeleno srajco. Vitez potegne brž še par požirkov »korajže«, gospod v suknji pa zopet seže v žep in vrže pest ostudnega blata naravnost na komaj oblečeno oprano srajco dolgina. To ga je tako razjarilo, da je dvignil cepce in zamahnil z njim preko ogromnega štita in betica je tresčila vitezmu na butico. Cepce se je prelomil na dvoje, zelenka je omahnila iz roke, sledil je žvenket črepin, tekočina je brizgnila križem, kražem, a gnusen vzduh je prepojil pozorišče in vse gledališče... Za dolginom se je pojavil orjak s škarpami v roki in z druge strani so pritekli malčki, toda vsi so si mašili nosove in se umaknili s pozornice.

Ko sem uprav s strahom ugibal, kaj bi bilo, če bi od nekega padla iskrica živega ognja na tako pozorišče, zaslišim ropot in prilomastilo je celo krdelo 18½ centimeterskih dečkov z vitezom in gospodom v suknji na čelu. Z druge strani vstopijo tudi trije 84 centimetrski orjaki. Ker so vsi opremljeni s krampi, lopatami, grabljami in kladivi in ker so se menili o gradnji ter popravilu obč. cest, so bili očitno »kulukarji«. Gospod v suknji stopi k vsakemu izmed njih in mu za-

takne za klobuk listek, na katerem so z rdečimi številkami predpisane delovne enote. Zato sem z daleka ugotovil, da imajo kmetje delati po štiri, obrtniki po dva in delavci po en dan. To odklikovanje je kmete tako navdušilo, da so vsi kot en mož zavihтели svoje orodje, gospod v suknji se je sicer zatekel za vitezov ščit, toda udarci po njem so bili tako brezobzirni, da sta varovanca za njim v hipu stala v velikanski luži... Tudi orjak s škarpami v roki je namreč med tem preizkusil svoje orodje; segel je z njimi pod ščit in čedna »flikla« se je ločila z oguljene suknje. Tudi ogromna vreča, iz katere so obupno gledala suha čreva, je od nekega priletela na glavo smrtnega strahu prežetih posestnikov. Neusmiljeno udrihanje neprizanesljivih »kulukarjev« je končno tako zmrcvarilo pločevinašči ščit, da je izgledal nazadnje le še, kakor potlačeni klobuk — v nos pa me je tako čudno dregnilo, da je celo moj krepki želodec pričel protestirati s svojimi značilnimi krči... Vprav to je bilo povod, da sem se — prebudil...

Pomel sem si trudne oči, toda videl nisem ničesar drugega več — le slama okrog mene se mi je zdela še bolj razbita in črk na ščitu sem se spomnil in jih znal šele zdaj prav brati.

do zaključka, da je Anton Kuk kriv po obtožbi in ga je zaradi dveh prestopkov zoper življenje po §§ 180/II in 181/II obsodilo na 3 mesece in 15 dni strogega zapore, na 500 din povprečnine in na plačilo stroškov kazenskega postopanja. Kuk mora tudi plačati Cirilu Zagarju 2.000 din za bolečine, 400 din za zdravniške stroške in 70 din za zdravniško izpričevalo. Francu Bertonclju pa 500 din za bolečine in OUZD 750-25 din za zdravljenje.

Grahovo

Da živi tukajšnji kmet izključno od prodaje in vožnje lesa na železniško postajo Rakek, to je neizpodbitno dejstvo. Pičel zaslužek voznikov je dosegel vrhunec potrpežljivosti. Iz te bede trpljenja je vzklika misel združitve organizacije voznikov Notranjske. Vozniki zborujejo, sklepa joč ceno voznini. V slogi se da doseči ono, kar zahteva kmetško gibanje.

Mnogo razburjenja je bilo 2. t. m. med člani in članicami »Društva kmetških fantov in deklet« radi došle vesti, da je prepovedana vsa prireditve prikrojvalnega tečaja. Sedemnajst kmetških deklet je gledalo na to početje »človeka«, ki je po svojstvu enak vsem. Dekleta se sedaj vadijo s podvojeno marljivostjo po dvadnevem odmoru. Oj, naši časi, kako ste ostudni! Svojim dekletom niste hoteli pustiti, da bi dobile ono, kar bodo tako rabile v življenju.

Novo ustanovljeno društvo »Rejec malih živalic« je nameraval vprizoriti igro za svoj namen. Vprizoritev igre je bila zabranjena. Nemo, z vprašujočimi očmi, gledajo to početje male živalice, govoreč: »Človek, človek, kaj smo ti storile?«

Da je v naši vasi veliko raznih senzacij istega tabora in nasprotujočih si elementov, lahko pa pridete mestni gospodje pogledat.

Kmetški fant.

Jg pri Ljubljani

V nedeljo 21. prejšnjega meseca smo imeli pri nas ustanovni občni zbor društva »Rejec malih živalic«. V gostilni Javornik, kjer se je občni zbor vršil, se je zbralo lepo število mož in fantov, ki so dokazali, da razumevajo smisel gospodarskega združevanja in samopomoči.

O pomenu društva je govoril tov. Alfonz Inkret iz Ljubljane, ki je naglašal važnost reje malih živali, posebno za naše maloposestniške razmere. Umna reja raznih malih živali lahko pripomore marsikomu do skromnim dohodkov v njegovem gospodarstvu. Na prvi seji je dru-

štvo sklenilo, da si nabavi nekaj živali in jih podeli proti primerni obvezi brezplačno svojim članom. Posebno pažnjo in pozornost bo posvečalo društvu zdravju in raznim bleznim, ki od časa do časa pogubno uničujejo male živali. Znano je, da je lausko leto v našem okraju poginilo za neko boleznijo več kot tisoč kokoši. Kakšna škoda je to za kmeta, si lahko vsak sam izračuna. Če je bila vredna vsaka samo 20 din, predstavlja vrednost nad 20.000 dinarjev, kar za sedanje razmere na deželi ni malenkostna vsota.

Pozivamo zato vse, ki se zanimajo in so na tem, da njihovo gospodarstvo napreduje, da vstopijo v društvo in pomagajo k izvedbi zasnovanega načrta.

Mirna peč

Marsikaj je pri nas novega in je prav, da malo svet izve, zlasti o homotijah v naši Prostovoljni gasilski četi, ki je do sedaj res vršila svoje namene, a je vprašanje, če jih bo tudi v bodoče?

Dne 31. januarja t. l. se je vršil redni občni zbor, na katerem je bila izvoljena stara uprava z g. Jernejem Zupančičem na čelu. Toda to upravo je uprava Novomeške župe razrešila in imenovala novo. Nato pa je župna uprava potrdila občni zbor in s tem brezdvomno tudi upravo. Skoraj istočasno pa so sprejeli člani uprave od sreskega načelstva nalogo, da naj izročijo vse svoje posle novoimenovani upravi v določenem roku, si er bodo kaznovani.

Končno je na občnem zboru izvoljena uprava predala 27. februarja svoje posle imenovani upravi in se tako vdala pritisku. Naj omenim še to, da so bili gasilski prostori in arhiv po orožništvu zapečateni in nato zopet odpečateni. Proti takemu postopanju se je pritožil bivši načelnik Jernej Zupančič pa ministrstvo za telesno vzgojo naroda. O uspehu pritožbe bodo čitatelji Kmetškega lista na tem mestu obveščeni. Dosedanji načelnik g. Jernej Zupančič je v dobi svojega vodstva visoko dvignil četo in zasluži zato priznanje.

V nedeljo 21. februarja je priredil Podmladek JS v Prosvetnem domu igri »Čista veste in »Sestrin varuh«, pri katerih so pokazali naši mali, kaj znajo. Precej govorjenja povzroča tudi elektrifikacija, katere pravijo, da bomo menda letos deležni. Jič.

Boj proti golubaški mušici

Med največje škodljivce naše živinoreje spada golubaška mušica, ki povzroča največ škoda v moravski in dunavski banovini. V ogromnih množicah se pojavljajo te mušice vsako pomlad. Po statističnih podatkih je poginilo leta 1923 od pikov golubaške mušice 22.704, leta 1924 pa 13.900 glav domačih živali. Veliko škodo povzroča ta mrčes tudi v Romuniji in Bolgariji. Prvotno se je domnevalo, da je leglo nevarnega mrčesa samo ob potokih in močvirjih okrog Golubca in je nevarna mušica od tega kraja dobila tudi svoje ime. Zdaj pa je dokazano, da se mrčes razvija in množi ob Dunavu, od Golubca do Kladova. Legla mušice so v reki sami in na njeuih bregovih. Največji sovražniki nevarne mušice so neke ribe, ki se spomladi hranijo samo z ličinkami golubaške mušice. Posamezne ribe uničijo v eni sezoni do 200.000 ličink nevarne mušice. Take ribe bodo zdaj naši veterinarji razplodili, da pa bi bila organizacija temeljito izvedena, bo treba sklicati posebno konferenco naših, romunskih in bolgarskih veterinarjev in drugih strokovnjakov.

Deteljno seme

zmleto, je izborno krmilo za govedo.
Cena 75 par za kilogram.

SEVER & KOMP., LJUBLJANA

Dopisi

Anton Kuk

105 dni ričeta in globa

Na okrožnem sodišču v Celju se je nadaljevala prejšnji ponedeljek prekinjena razprava proti 32letnemu posestnikovemu sinu in drevesničarju Antonu Kuku z Zg. Pristave pri Konjicah zaradi težke telesne poškodbe. Sedaj je bila zaslišana vrsta novih prič.

Obtožnica navaja:

V nedeljo 25. oktobra 1936 so bile v Konjicah občinske volitve. Sreska organizacija JRZ je poverila dan prej svojim 12 zaupnikom, med njimi tudi Antonu Kuku nalogo, naj čez noč v trgu in bližnji okolici pazijo in poberejo vse letake, ki bi jih raztrosila opozicija. Opoziciji pripada tudi Ciril Zagar, poslovodja podružnice Kmetijske družbe v Konjicah. Ker so se po Zagarjevem zatrtjevanju iznašale tik pred volitvami zoper njega resne grožnje, je Zagar povabil 24. oktobra zvečer v svoje stanovanje osem svojih znancev, da bi imel pri eventualnem napadu primerno obrambo. Ko so se začeli znanci pozno zvečer poslavljati, jih je Zagar spremil do dvoriščnih vrat, ki so bila v njegovo presečenje odprta, čeprav jih je on prej za seboj zaklenil. Trgovski pomočnik Dominik Turjak je na Zagarjev poziv prižgal električno luč na pročelju hiše Kmetijske družbe, ki stoji že bolj na samem. V tem hipu so opazili pred seboj Antona Kuka, Franca Tiča in še nekega tretjega moškega, ki ga niso poznali. Obe skupini sta se sporekli. Kuk in ostala njegova dva tovariša so imeli palice v rokah, dočim so bili Zagar in njegovi znanci neoboroženi. Prišlo je do spopada. Po Zagarjevem zatrdilu je Kuk podrl Zagarja na tla in ga zabodel z nožem v levo stran hrbta. Poškodba je bila težkega značaja. Kuk se je s svojima tovarišema sprva oddaljil, nato pa je pohitel za hišo, kjer se je bil Zagarjev prištaš Franc Bertoncelj skrili za nekim kompostom. Kuk je skupno z nekaterimi svojimi tovariši napadel Bertonclja, ki je dobil več udarcev s palicami, nekdo pa ga je tudi z nožem vsekalo po glavi in temenu. Bertoncelj je slednjič obležal nezavesten. V bližini je bila zbrana druga gruča Kukovih somišljenikov, iz katere je padlo več strelcev, ki pa niso nikogar zadeli.

Na podlagi izpovedi prič je prišlo sodišče

Gospodarstvo

D. Tombah:

Recept za rešitev vinogradnika

Zadnje čase se je veliko govorilo in pisalo o propasti slovenskega vinogradništva. Predlagani so bili razni načini, posebno se veliko zapu v združništvo. Imamo mi v dravski banovini nekaj vnohradskih zadrug, ki pa ne ustrezajo namenu, za katerega so se poklicale v življenje. Doznalo se je, da so nekatere zadruge dobavljale vino iz Banata, to vino pomešale z našim in ga kot takega cenejše naprej prodajale. Torej obratovali so čisto na dobičkanosen način in s tem postopanjem sloves naših vin oškodovali, na drugi strani pritisnili na ceno in tretjič pa pomnožili zalogo vina z banatskim, tako da je še konkurenca večja in prodaja naših vin otežkočena. Dobile so nekatere zadruge še celo podpore za ta posel, ki ni v korist slov. vinogradništva. Kolikor se tiče tega importiranega vina, je gospod Sagadin v Ptujju pisal v Jutro in vzel to postopanje kot nepošteno in škodljivo za slovensko vinogradništvo. Neki gospod Martia Munda piše v Slovencu z dne 6. marca med drugim v članku »Debata o vinarskem združništvu« tole: Razmere v našem vinogradništvu so sedaj take, da pri količkaj slabi letini domače vino niti od daleč ne more konkurirati s ceninim vinom iz drugih pokrajin države. Naši gostilničarji in konzumenti žal v ogromni večini niso toliko zavedni, da bi kupovali in konzumirali domače vino. Radoveden sem, kaj bi storil g. Sagadin v primeru, da bi imel polno

zadružno klet domačega, sorazmerno dragega vina, pa bi ga spričo poplave cenenih vin od drugod ne mogel vnovčiti, dočim bi zadružni člani vinogradniki nujno rabili in zahtevali denar. Najbrže bi ga tudi sam zrezal s cenejšim vinom od drugod, da bi ga mogel prodati vsaj po lastni ceni ter bi s tem obvaroval velike škode zadružne člane ter škode ali celo propasti svoje zadruge. Tako postopanje v sili je pač smatrati za upravičeno! To je stališče g. Munde. Pa je zelo krivično in napačno. Zadruga sploh ne bi smela delati kar tja v en dan, ne sme se podati na spekulativno polje nego mora iti po zelo trezno začrtani poti. Kakor posnemam iz teh navedb g. Munde, je dotična zadruga nekaterim svojim članom plačala visoke, nedosegljive cene, da se jim prikupi, da jim pomaga do blagostanja in ker naenkrat vodstvo vidi, da ne more z dobičkom prodati, seže po cenem banatskem vinu, katerega pridene našemu domačemu in, ajdi, sedaj gre ta mešanica za naše vino! To je škandal! Čemu onemu plačati visoke cene, da je potem treba seči po tako umazanih manipulacijah.

Zadruga naj služi nele posamezniku, nego mora vestno čuvati celotni dobrobit slovenskega vinogradništva. Brezvesten trgovec seže po takih sredstvih, da si prisluzi večji dobiček, nikakor pa se tega ne sme posluževati zadruga, posebno ne ona, ki dobiva podporo od države.

Naziranje gospoda Munde je zelo napačno in če bi taki možje vodili vinarske zadruge v tem duhu, bi bore malo haska imelo naše vinogradništvo ali pa nič.

Domači dogodki

Samo 30 dinarjev stane Kmetški list za celo leto, pa se za to malenkostno vsoto se puste nekateri od uprave opominjati!

× Smrtna nesreča. V vasi Semniku so te dni napeljavali žice za električno razsvetljavo svojih domov. Delali so vaščani sami, med njimi tudi 19letni posestnikov sin Ciril Hribar. Naenkrat pa je mladenič, ki je baš vlekkel neko žico, padel in obležal mrtev. Ubil ga je električni tok, ker je njegova žica prišla v dotiko z žico, v kateri je bil tok. Malo prej je električni tok na podoben način vrgel na tla neko dekle, vendar hujših posledic ni bilo.

× Drzen vlom v Ljubljani. V trgovino Wagner v Tomšičevi ulici, ki se odcepi blizu klavnice od Poljanske ceste, je bil ponoči izvršen drzen vlom. Vlomilci so nasilno odprli vrata in odšli iz lokala za okrog 3000 dinarjev raznih usnjenih izdelkov, čevljev ter drugih predmetov. Obvestili so o dogodku najprej poljansko stražnico, ta pa policijsko upravo. Na kraj vloma je odšel daktilograf, ki je našel na raznih predmetih v lokalu več prstnih odtisov, vsled česar bo zasledovanje vlomilcev olajšano. Pričakovati je, da se bodo hitro znašli za zamreženimi okni.

Priložnostni nakup

patentnih lestev

pripravne za vsako obrt in kmetijstvo. Cena polovična. Založa pri „OBNOVA“ d. d. LJUBLJANA, Vošnjakova ulica 22/a

× Dijaki — roparski napadaleci. V Slavonškem Brodu so ponoči vdrl v hišo 75letne Julke Strajnič v Gunduličevi ulici trije roparji, ki so starko tako dolgo davili, da se je onesvestila, nakar so prebrskali vse predale ter očitno iskali denar. Starko je kasneje našla hči, ki je o napadu obvestila orožnike. Aretirali so tri dijake, ki so priznali, da so izvršili roparski napad, našli pa so v hiši le tisoč dinarjev.

× Na glavo je padel v vodo in utonil, ko je hotel domov grede v Otovcih preskočiti potok

65letni prevzitar Stefan Rakar, Čeprav je bila voda globoka samo 40 cm, si mož ni več mogel pomagati ven, ker se je brčkone pri padcu onesvestil.

× Kam je izginil dimnikarček? Policiji je prijavljeno nenadno izginotje 15letnega dimnikarskega vajenca Aleksandra Leopolda s Koroške ceste. Ker je mojster vajenca zaradi neke nerednosti nekoliko pokaral, je deček neznanokam odšel. Vsa poizvedovanja so bila brezuspešna.

× Vlomilska družba je v Križevcih pri Ljutomeru oplenila trgovino trgovca Antona Sadla. Tatovi so odnesli za 30 tisoč dinarjev blaga. V Zerovcih so skrili plen v nekem gozdu in pobegnili pred zasledujočimi orožniki. Tako je trgovec dobil vse blago nazaj, orožniki pa so tatovom že na sledu.

× Radi izgube dela — v smrt. Med Radohovo vasjo in Št. Lovrencem je dolenski vlak povozil neznanega človeka. Ljudje so spoznali v mrtvecu človeka, ki je že nekaj časa pohajal tam okrog. Pravil jim je tedaj, da je z Boh. Bele doma, da je železniški delavec, ki pa je bil odpuščen. Bil je videti hudo potrt in je zatrjeval, da ne more več živeti. Pri mrtvem niso našli nobenih listin.

× Pri sekanju drevja je dohitela smrt 33letnega delavca Franca Gombošija v gozdu blizu Murčke Sobote. Močna veja padajočega debla ga je tako udarila, da mu je počila lobanja in je že čez dobro uro po nesreči izdihnil. Podobna nesreča je v istem gozdu malo kasneje zadela 28letnega delavca Stefana Kuzniča. Tudi

temu je počila lobanja. Prepeljali so ga sicer še živega v bolnico, vendar ni doste upanja, da bi ozdravel.

× Zopet vžigalniki. Kakor sporoča glavni oddelek finančne kontrole za Ljubljana mesto, veljajo do 29. aprila 1937 glede vžigalnikov še stari predpisi, torej tudi zaplemba vžigalnikov. S tem izgubi seveda veljavo prejšnje pojasnilo glavne kontrole, ki smo ga pred nedavnim objavili v našem listu.

× Nad življenjem je obupal v Novi vasi pri Mariboru 60letni upokojeni železničar Anton Krištof in se doma na podstrešju obesil. Preden so mu prihiteli na pomoč, je bil že mrtev.

× Mesto vešal — dosmrtna ječa. Branku Govediču, ki je svoj čas umoril v Mariboru vajenca Pušaverja in bil obsojen na smrt na vešalih, je apelacijsko sodišče znižalo kazen v dosmrtno ječo.

× Končana je stavka v tovarnah Združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvode, ki je trajala več tednov. Posamezne delavnice že obratujejo, v ostalih se delo v kratkem prične. Delavstvo je le deloma zmagalo. Mezde je hotelo vodstvo podjetja znižati v splošnem za 10%, po sedaj sklenjenem sporazumu pa se bodo znižale urne mezde le za 7 in pol odstotka.

× Samostojno Delavsko zbornico za področje vr varke banovine dobi Banjaluka. Dokler ne bo primernejših prostorov, bo nova zbornica poslovala v prostorih dosedanje podružnice delavske zbornice iz Sarajeva. — Uspeh organiziranih delavskih vrst nas veseli, kmetški živelj pa naj bi glede organizacijskega dela posnemal delavstvo!

× Po 18 letih odkrit zločin? V Pušči Bistri so delaveci pri prekopavanju nekega vinograda našli na človeški okostnjak. Sodijo, da gre za nekega M. Modrinjaka, ki je pred 18 leti na nepojasnen način izginil. Ljudje tudi šušljajo o tem, kdo naj bi bil pred tolikimi leti spravljal Modrinjaka s sveta. Tako se utegne pripetiti, da bo pojasnjen zločin, ki ga je 18 let zakrivala tema.

× Davki so pogнали v smrt neko Milko Ulrichovo v Travniku. Podedovala je po posestniku, pri katerem je služila 25 let, nedavno dve hiši. Ko je nato prejela poziv, naj plača 1800 dinarjev davka, je obupala in se — obesila.

× V smrt radi bolezni je šel 72letni posestnik Franc Pravič v Zavrču. Ker je bil neozdravljivo bolan, si je doma prerezal vrat in izkrvavel.

× Po Halozah deluje tatinska družba, ki vlamlja in krađe, kamor more in kar more. Te dni so pajdaši vlomili v hišo Franceta Igljica na Bregu pri Ptujju in odnesli za 10 tisoč dinarjev perila in obleke.

× Gosp. Ante Beg nas prosi za konstatiranje, da ni bil v letu 1922, nekaj časa tudi urednik našega »Kmetškega lista«, temveč je urejeval takratni »Kmetijski list« od 1. I. 1920 do 1. III. 1921, za kar ima pismeno potrdilo s pohvalnim priznanjem.

× Rejec malih živali, glasilo Zveze društev rejcev malih živali v Ljubljani, številka za marec je izšla. Pri listu, ki ga urejuje šolski upravitelj g. Inkret, sodeluje veliko število priznanih strokovnjakov. Tretja štev. vsebuje sledečo članke: O metiljivosti koz — Uporaba D-vitamina pri reji malih živali — Umetna koklja — Topla greda za piščance — Plimetke, dobre zimске jajčarice — Pregled nasnosti štajerke — Naš hlev — Spoznavanje ovčje volne — Skrbi in ugibanja kozjerejev — Kanarčki se ženijo — Navodila za naše gospodinjice — Kozlovska ofenziva itd. — Drobiž.

× Iskra iz dimnika je v Spodnji Rožici pri Račah povzročila požar, ki je uničil hišo posestniku Rudolfu Bračiču in Jakobu Šešerku. Obe hiši sta pogoreli do tal in je škoda precej občutna.

Dolžnost vsakega zvestega naročnika je, da plača pravočasno svojo naročnino, ki znaša za celo leto samo 30 dinarjev!

Ne samo čaj... „Naš čaj“

je najboljša domača zeliščna krepljiva pijača. NAS ČAJ dobite v spec. trgovinah

KMETJSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

Žrebanje

dobitkov 2½% vojne škode,

ki se je vršilo dne 1. t. m., na katerem so bili izžrebani sledeči dobitki:

Serijska št.	Štev.	Din	Serijska št.	Štev.	Din
5035	691	5.000	5690	173	3.000
5051	203	5.000	5746	456	50.000
5062	286	3.000	5770	393	3.000
5122	619	100.000	5860	37	5.000
5135	370	5.000	5955	919	200.000
5144	650	5.000	5969	471	5.000
5153	254	3.000	6024	135	50.000
5225	52	3.000	6065	207	3.000
5231	969	3.000	6087	199	3.000
5239	222	3.000	6091	1000	3.000
5304	875	3.000	6126	353	3.000
5347	903	3.000	6127	897	3.000
5358	915	3.000	6314	122	3.000
5368	634	20.000	6321	872	5.000
5372	689	3.000	6328	791	20.000
5372	969	50.000	6351	21	5.000
5382	593	5.000	6354	964	3.000
5468	714	3.000	6382	912	20.000
5503	314	3.000	6414	914	3.000
5511	641	3.000	6427	742	3.000
5548	531	3.000	6432	217	3.000
5548	685	20.000	6456	694	3.000
5563	909	20.000	6498	691	20.000
5578	78	3.000	6516	378	5.000
5620	629	20.000	6533	809	3.000
5633	162	3.000	6600	510	5.000
5636	20	3.000	6611	938	3.000
5652	433	3.000	6619	912	5.000
5656	661	5.000	6632	756	3.000
5658	296	3.000	6652	61	3.000
5661	706	3.000	6655	944	3.000

Serijska št.	Štev.	Din	Serijska št.	Štev.	Din
6672	178	5.000	7174	81	3.000
6679	381	3.000	7252	402	3.000
6684	28	5.000	7286	337	5.000
6692	563	5.000	7341	426	3.000
6751	698	5.000	7365	640	3.000
6765	868	3.000	7395	657	3.000
6788	43	20.000	7403	611	20.000
6790	976	3.000	7428	545	5.000
6802	811	3.000	7430	582	20.000
6840	488	3.000	7471	192	5.000
6848	300	3.000	7487	74	5.000
6856	398	5.000	7556	167	5.000
6925	906	5.000	7585	684	3.000
6974	238	3.000	7588	782	3.000
6951	346	3.000	7655	243	3.000
6990	936	5.000	7661	282	50.000
7021	147	3.000	7727	977	3.000
7030	328	5.000	7770	258	3.000
7077	996	3.000	7819	172	3.000
7091	402	3.000	7824	137	5.000
7125	800	3.000	7831	607	3.000
7142	184	3.000			(Dalje prih.)

Sejmi

14. marca: v Gornjem gradu, Črenšovcih, Sv. Barbari v Halozah, Muti, Sv. Vidu nad Grobelnem.
15. marca: St. Vidu na Blokah, Ložu, Semiču, Trbovljah, Pleterjih, Kostanjevici, Vinici, Zdenski vasi, St. Ilju pri Velenju, Sevnici, Marenbergu, Prosenjakovcih.
16. marca: Kamniku, Smartnem pri Litiji, Ormožu, Dol. Lendavi, Ptuj, Ljutomeru.

17. marca: Tržiču, Ljubljani, Mengšu, Skofji Loki, Rečici ob Savinji, Središču, Trbovljah, Žužemberku, Frankolovem, Podčetrtku.
18. marca: Črnomlju, Vrhniki, Smihel-Stopiče, Strigovi, Turnišču, Krškem, Stari trg pri Črnomlju, Zagorju, Sv. Vidu pri Blokah.
19. marca: Ptujski gori, Ljubno, Jesenice, Cerkljah, Sp. Gorje, St. Gothardu, Sv. Barbari v Halozah, Mariboru, Ptuj, Vuhredu.
20. marca: Igu, Kočevju, Kranjski gori, Dravogradu, Žužemberku, Slov. Gradcu, Bogojini, Šmarju pri Jelšah, Sv. Lenart nad Laškim.

Važnejša radio predavanja

od 14. do 21. marca 1937.

Nedelja, 14. marca. 9.45: Zena in Kristus (g. Fr. S. Finžgar) — 17.00: Čebelar spomladi (g. Jože Okorn).

Ponedeljek, 15. marca. 18.00: Higiena obleke (g. dr. A. Breclj).

Torek, 16. marca. 11.00: Z našimi splavarji do Beograda (g. Rudolf Bratok).

Petek, 19. marca. 9.45: Dva razbojnika (g. Fr. S. Finžgar) — 16.00: Izvenšolska izobrazba žene (gdč. Iva Pregelj) — 17.40: O pravični plači (g. Rudolf Smersu).

Sobota, 20. marca. 20.00: O zunanji politiki (g. dr. Alojzij Kuhar).

»**EKONOM**« osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7. Nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo domačo in banaško moko, koruzo, krmila, špecerijsko blago itd.

VELIKA ZALOGA

vseh vrst umetnih gnojil, modre galice, trboveljskega in splitskega portland cementa ter vseh vrst zidne opeke kakor tudi krovcev tovarn »ILOVAC«, Karlovac, »Bohn«, Vel. Kikinda in Jelovšek, Vrhnika.

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in pocenil

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23
TELEFON ŠTEV. 25-52

Kmetijski hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1

Telefon št. 28-47

Rač. pošt. hran. št. 14.257

Brzjavni: Kmetiskidom

Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

Daje kratko-
ročna posojila

Izvršuje
ostale denarne posle

Zaupajte denar domačemu zavodu!

Nove vloge
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune

Sadno drevje

Kmetijska družba nudi iz svojih drevesnic

v Ljubljani in Konjicah za spomladansko sajenje razno sadno drevje garantirano pristnih vrst, in sicer:

Jablane visoko- in srednje-debelne

cena 1. vrste komad a Din 8.—,
2. vrste komad a Din 5.—,

Jablane v grmičasti obliki (prtilikavci)

cena 1. vrste a Din 12.—,
2. vrste a Din 6.— za komad.

Enoletni okulanti od nekaterih sort
a Din 8.— za komad.

Visoko- in srednje-debelne hruške

1. vrsta Din 10.—,
2. vrsta Din 6.— za komad.

Moštnice: 1. vrsta Din 10.—,
2. vrsta Din 5.— za komad.

Prtilične hruške: 1. vrsta Din 12.—,
2. vrsta Din 6.— za kom.

Crešnje visoko- in srednje-debelne

1. vrsta Din 12.—,
2. vrsta Din 6.— za komad.

Višnje prtilične oblike

1. vrsta Din 12.—,
2. vrsta Din 6.— za komad.

Breskve

a Din 8.— za komad.

Marelice

1. vrsta Din 15.—,
2. vrsta Din 8.— za komad.

Visoko-debelni in tanko-lupinasti orehi

1. vrsta Din 8.—,
2. vrsta Din 4.— za komad.

Cene se razumejo franko Ljubljana odnosno Konjice. Pri odjemu preko 100 drevesc priznamo poseben popust. Skladišče Konjice ima tudi velik izbor trsnih cepljenk. I. vrsta pri naročilih čez 100 kom. po 1.50, II. vrsta po Din 1.— za komad. Korenjaki po Din 0.50 za komad.

Kmetijska družba v Ljubljani, r. l. z. o. z.

Novi trg 3